

LAD – LIIKKUVAN ARJEN DESIGN

näkökulmana turvallisuus ja säilytys

Virva Luokkanen
Elisa Pyykkönen
Sari Seppälä
Sanna Viik

TURVALLISUUS

Arvot – turvallisuus ja hyvinvointi

Ihmisen valinta käyttää polkupyöräilyä liikkumismuotona kertoo henkilön arvoista. (Velocity 2015 ohjelma)

- Polkupyöräily kuntoilumuotona – hyvinvoinnin ja terveellisten elämäntapojen edistäminen
- Polkupyöräily elämyksenä – henkinen hyvinvointi, virkistyminen
- Polkupyörä kulkuvälineenä – edullinen, nopea, ekologinen keino liikkua
- Polkupyöräily osana imagoa – trendikkyys, oma tyyli, persoona

Turvallisuutta arvostava henkilö usein arvostaa myös hyvinvointiaan. Molempien saavuttaminen pyöräilyn kautta voi tuntua haastavalta, jos olosuhteet pyöräilyyn koetaan liian hankaliksi (Helsingin Kaupunki, PYKÄLÄ-projekti)

- Säilytyksen hankaluus – varkaudet ja ilkivalta
- Reitit ja kulkuväylät – turvattomuuden tunne, kunto, valaistus, muut tekijät
- Kuljetus – polkupyörän turvaton kuljettaminen muissa kulkuneuvoissa, sekä polkupyörällä tavaroiden kuljettaminen
- Varusteet ja vaatteet – arvokkaita, epäkäytännöllisiä, tyylittömiä

Arkiliikkuminen ja turvallisuus

- Pyöräilyn edistämiseksi arkiliikkuminen pyörällä tulisi tehdä mahdollisimman helpoksi ja turvalliseksi
- Kiireinen nykyihminen ei välttämättä lähde "harrastamaan" polkupyöräilyä erikseen joten liikuntamuoto olisi hyvä saada integroitua päivittäiseen toimintaan

Kaupassa käynti, työmatkat, koulumatkat, harrastuksiin ja vapaa-aikaan liittyvä liikkuminen ovat paikasta toiseen siirtymistä mihin liittyy myös suurenkin tavaramäärän mahdollinen kuljettaminen. Polkupyörän rajattu mahdollisuus tavaroiden säilyttämiseen ja niiden kuljettamiseen (vrt. auto) voivat olla syitä jättää polkupyörä kotiin.

(Kaupunkifillari, Jyväskylä)

- > TAVAROIDEN TURVALLINEN KULJETTAMINEN POLKUPYÖRÄLLÄ
- > JA MAHDOLLINEN SÄILYTTÄMINEN PYÖRÄPARKEISSA?

Pyöräilyvälineet ja turvallisuus

Turvallisuutta edistäviä välineitä ovat mm. laadukas ja huollettu polkupyörä, kypärä, mahdolliset suojat, sopiva vaatus. Eri tekijät vaikuttavat pyöräilijän valintoihin liittyen välineisiin – ja vaikuttavat tämän pyöräilijäprofiiliin:

- taloudellinen tilanne (välineet voivat olla hyvinkin arvokkaita)
- pyöräilyn merkitys ja motiivit (liikunnallinen, ekologisuus, trendit?)
- väylien turvallisuus

Ihmiset joille pyöräily on viikoittaista tai jopa päivittäistä raskastakin liikuntaa, valitsevat varmasti siihen soveltuvat vaatteet helpommin kuin henkilö joka kokee taloudellisen tilanteensa vaativan polkupyöräilyyn siirtymistä ja pyöräilee sillä mitä hän

Kypärän tai muiden suojien käyttäminen voi riippua reittien vaarallisuudesta (rauhallinen hiekkatie VS. vilkas kaupunki) tai turvallisuuden vaalimisesta. Niiden puuttuminen voi valitettavasti johtua puhtaasti turhamaisuudesta.

(MTV3, Kotimaan uutiset)

- > ASENTEET, HINTA, TAVAT
- > VALMISTAJIEN VASTUU?

Turvallisuudentunne ja aluetuntemus

- Turvallisuutta lisää selkeä käsitys reiteistä ja pyöräilyväylistä – pelko vieraasta seudusta, eksymisestä, myöhästymisestä.
- Reittioppaan lisäksi kyltit ja kartat edistävät pyöräilyreviirin kasvattamista.
- Oleellista etenkin lasten ja nuorten turvallisessa polkupyöräilyssä kodin ja koulun lähialueilla.

Pyöräilijät profiloituvat myös sen mukaan, kuinka pitkiä matkoja he liikkuvat polkupyörällä. Internetin ja reittioppaiden tottuneet käyttäjät voivat polkea pidempiä matkoja ja laajemmalla alueella, mutta konkreettisempia teidenvarsilla olevia opasteita kaipaavat (kenties vanhemmat henkilöt ja lapset) eivät välttämättä uskaltaudu tutustumaan mahdollisuuksiin liikkua kattavammin polkupyörällä. Luonnollisesti fyysinen kunto voi rajoittaa etäisyyksiä joita polkupyörällä liikutaan.

-> LYHYEN MATKAN POLKIJOILLE ERITYISEN TÄRKEÄÄ PYÖRÄPARKIT JULKISEN LIIKENTEEN YHTEYDESSÄ

-> PITKÄN MATKAN POLKIJOILLE ERITYISEN TÄRKEÄÄ PERUSTEELLISESTI SUUNNITELLUT JA HYVIN TOTEUTETUT VÄYLÄT

Turvallisuus ja eri ikäluokat

LAPSET

- Turvaistuimet, välineet kuten kypärä ensisijaisen tärkeitä
- Opastus ja liikennekasvatus kotona ja koulussa
- Heijastimet ja näkyvyys
- Reitit ja niiden tutkiminen ja kartoitus

NUORET

- Välineiden suunnittelu houkuttelevaksi
- Asenteet ja trendit
- Kokoontumispaikat ja pyöräsäilytys
- Reitit, opastus, kasvatus
- Kuljetus muissa kulkuneuvoissa

AIKUISET

- Asenteet ja tavat
- Säilytys ja kuljettaminen
- Terveys ja hyvinvointi
- Pelko loukkaantumisesta
- Kiire ja sen synnyttämät vaarat

VANHUKSET

- Fyysiset haasteet
- Välineet
- Reitit ja konkreettiset opasteet
- Terveys ja hyvinvointi
- Esteettömyys
- Pelko

SÄILYTYS

Miksi & Miten

- Matkan jatkaminen muilla liikkumisvälineillä
- Asioilla käynti (työ, ostokset, etc.)
- Pyörä halutaan suojata varkaudelta, ilkivallalta ja säältä
- Pyörän jättäminen ja noutaminen helppoa, nopeaa ja turvallista
- Pyörä halutaan säilyttää lähellä
- Säilytysongelmia niin taloyhtiöissä kuin asemilla ja palveluiden lähetyillä

Helsingin kaupungin suunnitelma 2009

- Pk-seudulla 10 000 liityntämatkaa arkisin, joista 2 000 Helsingissä
- Helsingin kaupunki on laatinut vuonna 2004 ohjelman pyöräilyn kaksinkertaistamiseksi
- Kehityssuunnitelmassa on keskitytty lukittavien pyöräsäilytysratkaisujen suunnitteluun
- Pyöräkaapit ja suuremmat lukittavat säilytystilat toimisivat joukkoliikenteen matkakortilla

Pyörätelineet

- Tavallinen näky Suomen katukuvassa
- Erilaisia ratkaisuja
- Osa liian täysiä, osa käyttämättöminä
- Kaikissa ei runkolukitusmahdollisuutta
- Helposti rikottavia
- Pyörä helppo varastaa ja hajottaa (mahdollisuus vahingoittua ilman tarkoituksellista ilkivaltaakin)
- Mahdollinen toimimaton/turvaton sijainti
- Ei tavarasäilytysmahdollisuutta

<http://elpac.fi/wp-content/uploads/teline-f-7ms-640x480.jpg>

<http://bikehugger.com/2009/03/>

Kiasman taiteellisesti asetellut telineet...

Pyöräparkit

- Tavallisten pyörätelineiden sijaan kaupungit ovat alkaneet innostaa pyöräilijöitä arkkitehtuurillisin ratkaisuin
- Kaappi tai narikka
- Valvonta
- Huono tiedottaminen
- Opastuksessa varaa (Mikä on, miten toimii)
- Sijainti
- Suojaa säältä
- Turvallisempia?
- Tavarasäilytysmahdollisuus?
- Suihkutila?
- Hinta?

Taloyhtiöissä

- Kellari, kanakoppi, varasto etc.
- Hankalapääsyisiä

http://www.hsl.fi/FI/mikaonhsl/julkaisut/Documents/2009/C_6_2009_Polkupy%C3%B6rien%20liitynt%C3%A4pys%C3%A4k%C3%B6innin%20kehitt%C3%A4missuunnitelma.pdf

Olemassa olevia parkkiratkaisuja

- Helsingin alueellakin kokeiltu ratkaisu
- Erilaisia
- Usein epäselkeitä käyttötarkoitukseltaan (Suomessa luultiin jopa jäteastiaksi)

<http://elpac.fi/wp-content/uploads/01801000-15-640x480.jpg>

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Bike_Lockers_University_Of_Texas.jpg

Olemassa olevia parkkiratkaisuja

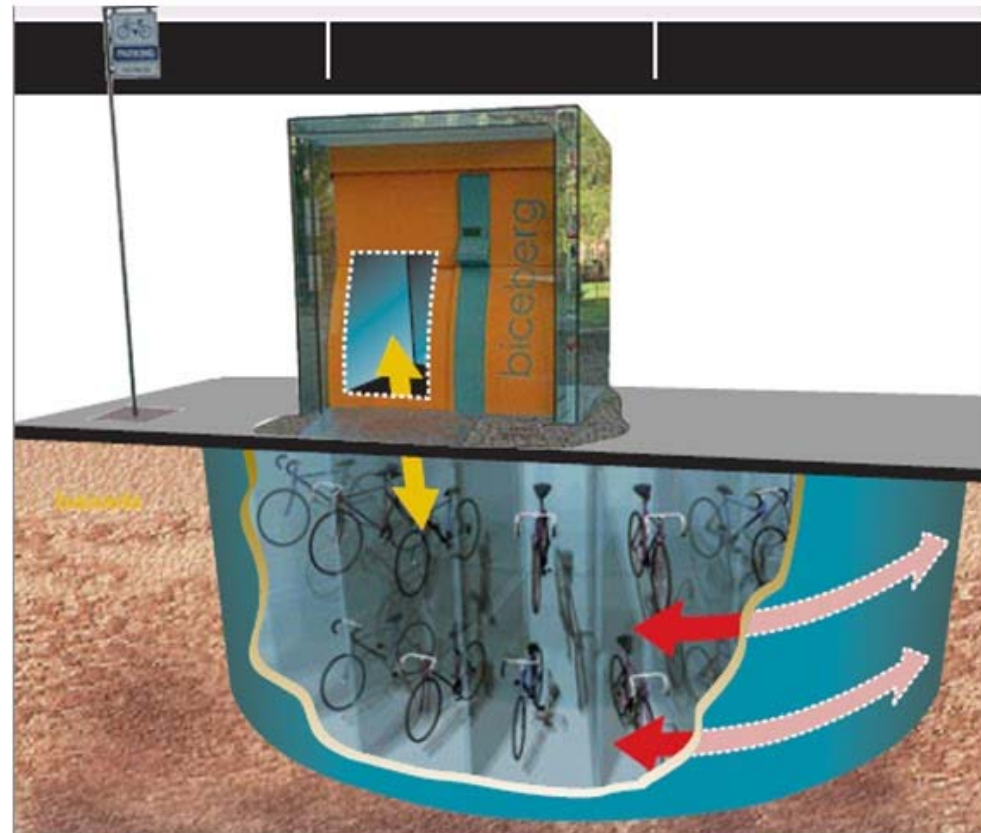
- FTS-M01 pyöröovilla suojattu pyöräparkki ja varustettu integroidulla pyöräovella
- Pyöräilijä saa henkilökohtaisen avainkortin tai -renkaan, jonka avulla pyörä lukitaan ja pyöräilijä voi kulkea pyöröovien läpi. Samalla kortilla/-avaimella saadaan myös pyörä irti lukosta.

<http://fi.kaba.com/media/90772/v2/ImageFile/fts-m01-mit-pfeil.jpg>

Olemassa olevia parkkiratkaisuja

- Biceberg
- automaattinen maanalainen pyöräparkki
- kerää pyörät ja palauttaa maanpinnalle
- Voi myös säilöä tykötarpeita kuten kypäriä ja reppuja
- Pyöräparkki toimii mikrosirukortilla jossa on henkilökohtainen koodi

http://farm3.static.flickr.com/2751/4258280675_3b239c810a_o.jpg

Uudet aineistot ja lähteet

- www.poljin.fi – yleistä tietoa ja faktoja pyöräilystä Suomessa
- <http://www.lvm.fi> – julkaisuna mm. Kävelyn ja pyöräilyn valtakunnallinen strategia 2020.
- <http://vihainentyomatkapyorailija.blogspot.com/>

Lähteet:

http://www.hel.fi/hki/Ksv/fi/Uutiset/pyorateiden_arviointi

<http://velocity2015.wordpress.com/velo-city-2010-ohjelma/>

<http://jkl.kaupunkifillari.fi/>

<http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/2009/07/920401/liian-harva-kayttaa-pyorailykyparaa---katso-tilastot-omalta-kotiseudultasi>

http://www.bicycling101.info/bike_accessories.html (KUVA)

https://wiki.metropolia.fi/download/attachments/29199075/C_6_2009_Polkupy%C3%B6rien+liitynt%C3%A4pys%C3%A4k%C3%B6innin+kehitt%C3%A4missuunnitelma.pdf?version=1&modificationDate=1313671849000

<http://www.transalt.org/files/resources/blueprint/chapter13/>

<http://www.kaba.com/physical-access-systems/en/Applications/Station-Solutions/91794/bicycle-parking.html>

http://www.biceberg.es/INGLES/m_producto.htm

<http://vihainentyomatkapyorailija.blogspot.com/>

<http://www.thepolisblog.org/2010/03/bicycle-stations-new-architectural.html>

Sokerina pohjalla...

<http://www.youtube.com/watch?v=bzE-IMaegzQ>

